

Hipogeu de la Costa de can Martorell

Dosrius

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Vinya d'en Tit - Veïnat de Gemir - Zona de Dosrius
Emplaçament: Vessant sud del turó de can Martorell, damunt l'escola bressol "La Caseta del bosc de can Martorell"

Alçada: 210m

Coordenades:

Latitud: 41.59418
Longitud: 2.41397
UTM Est (X): 451159
UTM Nord (Y): 4604886

Classificació

Número de fitxa: 08075-266
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Edats dels Metalls
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Les parets de la cambra estan lleugerament esllavissades.
Protecció: Inexistent
Número inventari: CCAA 10514
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Privada
Titular: Ref. Cad.: 08074A03300028

Fitxes associades:

[Menhir de la Costa de can Martorell](#)

Autoria de la fitxa: Adriana Geladó Prat

Descripció

Es tracta d'una estructura mixta formada per una cambra funerària amb corredor excavada a la roca granítica de la vessant de migdia del turó, amb un vestíbul o avantcambra d'accés megalític. La cambra presenta una planta semicircular (5m llargada x 3m amplada x 2m alçada) sense sostre, donat que es va esfondrar damunt del nivell arqueològic. El corredor (2,25m llargada x 1,60m amplada x 1,40m alçada), de planta allargassada, comunica el vestíbul amb la cambra. L'avantcambra (1,75m amplada x 1m llargada), de planta trapezoïdal, està formada per tres grans lloses arrenclarades i clavades al subsòl (la llosa-porta es va documentar desplaçada del seu lloc original). La intervenció arqueològica va documentar tres nivells estratigràfics diferents: el nivell superficial, format per terra i restes òssies disperses, un segon nivell format pels blocs de pedra que formaven la volta original que cobria la cambra i el corredor, i un tercer nivell on es documentà abundància de restes òssies humanes (afectades per l'enderroc) i bona part del material arqueològic documentat. En concret es van documentar entre 195 i 205 individus enterrats d'ambdós sexes, majoritàriament entre 20 i 40 anys, tot i que també hi havia infants. Entre aquestes restes es van documentar 68 puntes de fletxa de sílex, diversos fragments de ceràmica campaniforme, dos molins manuals de pedra i diverses restes faunístiques, entre d'altres. La recerca arqueològica va concloure que un fet accidental, probablement un conflicte bèl·lic entre grups, va comportar la mort d'un volum important de població.

Observacions:

Altres denominacions relacionades amb l'estructura: cova sepulcral de la costa de can Martorell-Vinya d'en Tit. Cronològicament, el jaciment s'adscriu dins del període Calcolític (2200-1800 a.C).

Història

La descoberta del jaciment fou fortuïta. L'any 1995, en el decurs d'una passejada per la zona, Daniel Daví, membre de la Secció Arqueològica del Museu de Mataró, s'adonà de la presència de les lloses que formen part de l'avantcambra de l'hipogeu. Posteriorment, entre els anys 1995 i 1996, es realitzaren diverses campanyes d'excavació d'urgència dirigides per l'arqueòloga Sara Aliaga. Un cop finalitzades, les puntes de fletxa foren exposades al Museu de Mataró l'any 1996, on es troben custodiades. Durant la revisió de la Carta Arqueològica del Maresme efectuada l'any 2008, es constatà l'abandonament de l'estructura i el fet que s'estaven fent extraccions de sauló en una zona molt propera al jaciment (vessant de migdia del turó de can Martorell). Finalment, l'any 2011, el jaciment fou degudament adequat i senyalitzat.

Bibliografia

AGUSTÍ I FARJAS, Bibiana et al. (2003). La Costa de can Martorell: un hipogeu de fa 4000 anys a Dosrius. Dosrius: Ajuntament de Dosrius. ALSINA, N.; CALONGE, R.; CUSPINERA, L.; JUBANY, M.A.; LACUESTA, R. (2005). Inventari del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental de Dosrius. [Barcelona: Diputació de Barcelona, Ajuntament de Dosrius], Núm. Ref.: I.JA. 12/259. BASSOLS I FERNÁNDEZ, Imma (2004). "Dosrius i la seva prehistòria". Dues Rios, núm. 1, p. 15. BASSOLS I FERNÁNDEZ, Imma; DAVÍ I SALVANYÀ, Daniel; FONT I COT, Josep Oriol; LLEONART I CASADEVALL, Robert; LOU I MARTÍNEZ, Toni (2018). "Dòlmens i menhirs entre la Tordera i el Besòs. El grup megalític del Maresme i el Baix Vallès". Monografies del SERP, núm. 13. Barcelona: SERP

(Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques), Universitat de Barcelona, p. 146-164, 268-269, 270-271, 303, 326, 332. DIVERSOS AUTORS (2003). "La Costa de can Martorell (Dosrius, El Maresme). Mort i violència en una comunitat del litoral català durant el tercer mil·lenni aC". *Laietania*, 14. Mataró: Patronat Municipal de Cultura de Mataró - Museu de Mataró. PEDRO PASCUAL, Mireia (2003). Prospecció dels jaciments paradolmènics de Catalunya (nordest peninsular): comarca del Maresme. *Mem. Núm.: 4419*. [Inèdit], p. 7-21. RAMIS NIETO, Josep. "Els pobladors prehistòrics de Dosrius". A *Dosrius. Una visita al passat*. 1-21 de gener de 2018. Bloc. Accés el 9 de febrer de 2018.

